

HIRDETÉMÉNYEK.

Állásajánlatok és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével és
minden közleményével ide intézendők

Gérintetlen levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIII. évfolyam 1886.

Debrecen. Szerda június 9.

Felfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidék a postán
küldve:

Egész évre	10 ft
Félévre	5 ft
Negyedévre	2 ft 6
Egy órára	1 ft

Hirdetési díj:

Öt-hasábsoros sorozatú bejelentésekért az
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 k
Nyitólár 4 hasábsorú sorozatú 20 k.

112. szám.

Tisza ? !

Napokon át igen élénken foglalkoztatta a magyar ellenzéki sajtót is az a kérdés, hogy Tisza Kálmán a Janszki-ügyben fog-e „revokálni”, vagy nem? Eacodáló kérdés fölvetésére ugyan nem szolgált alkalmul semmi egyéb, mint valamelyik mérges bécsi lap kacsa-híre, melylyel mutogatni kívánta a katonai körök hatalmát, — de hát mi nem „authenikus” akkor, ha Tisza miniszterelnök állásának és tekintélyének kompromittálására szolgálhat!

Arra pedig kevés ellenzéki ember gondolt, hogy éppen a fenforgó ügyben a miniszterelnök személyében az ország méltósága is érzékenyen érdekelve van. „Láthatlanba” szídták Tiszát keményen. Emlegették, hogy Janszki miatt kénytelen lesz lomondani, ha meg nem hajlik a katonai körök előtt. Már pedig meghajlik, az szent! Hogyne, mikor miniszteri állásának megtartásáról van szó!

Tehát „revokálni” fog és maradni fog, és nem restelli ekként megszégyeníteni az egész nemzetet.

Ezt a henczegő bécsi felfogást sikerült idehaza is annyira népszerűvé tenni, hogy egyik utcai tüntetésnél a főváros utcáin a „meghátráló” Tiszának szintén szólottak harsány „abcug”-ok, Janszki neve mellett.

Tiszának a Janszki-affaireben — mely annyira elmérgesedett, hogy döntő befolyású egyéniségek is személyesen érdekelve lettek benne — könnyű helyzete bizonyára nem volt. Nem Belcrediék miatt, a kiknek berzenkedése teljesen operette-szerű, s azt hisszük, hogy a jelenlegi körülmények közt sem magyar, sem osztrák alkotmányos miniszternek e mumiákka komolyan számolnia nem szükséges. Hanem más faktorok miatt, kik mostani állami életünknek is befolyásos, sőt hatalmas tényezői.

Az, a mit Tisza a képviselőházban mondott és az, a mi iránt intézkedéseket ígért, — előreláthatólag nagy érzékenységet támaszthatott a hadsereg nemely

körében, hol a civil-wirtschaft plenipotenciájával egészen megbarátkozni még nem tudtak.

Ez érzékenységgel a magyar miniszterelnöknek szembe szállnia kellett, a mi annál kényesebb dolog volt, mert a magyarországi tüntetések és hírlapi cikkek nem elégedtek meg Janszki és társainak elítélésével, melyeket ez eset involvál, — hanem megtámadták a hadsereget egészen, sőt bizony annak tábornagyát is, az uralkodóház egyik ősz hercegét, meglehetősen rendetlen kifejezésekkel illették.

Hozzá még az osztrák közhangulat nem hogy támogatta volna a monarchia népeinek egy közös érdekű kérdésében a magyar hangulatot, — de határozottan ellene fordult, megáéva tévén Hentzi ügyet és semmi érzéket nem mutatva ahhoz, hogy felháborodásunk nem az osztrákoknak, hanem olyan hajlamok nyilvánulásának szól, melyek egykori uralmát Bécs városa is sok vértanuban siratja.

Ilyen körülmények közt a magyar nemzet osztatlan, egységes támogatására kellett számítani Tiszának, hogy fellépésének Bécsben érvényt szerezzen. És hogy (mellékesen legyen mondva) a hasznát a kelemessel egyesítő osztrák kormánykörök egy hatalmas állami tényező kedveltségét a magyar események miatt, — esetleg ki ne használhassák ellenünkben az éppen folyamatban levő kiegyezési tárgyalásoknál.

Hogy mit tett Tisza Bécsben, mik voltak ama megbeszélések részletei, melyeket az illetékes körökkel folytatott, — az természetesen nem fog nyilvánosság elé jutni.

De hogy „revokálni” semmit sem fog, hogy megmarad azon az állásponton, melyet képviselőházi nyilatkozataiban megjelölt, ez kétségtelen.

Tehát kétségtelen az is, hogy a magyar kívánalmaknak — a közbejött

nehéztől körülmények daczára — Bécsben érvényt szerzett.

Ez az eredmény mindenestre imponálóbb lett volna, ha a magyar közvélemény a (hogy úgy mondjuk) „váltság” alatt osztatlanul megmarad az országot képviselő miniszterelnök mellett. Az ilyen nyilvánulások leghatékonyabban mutatják az erőt fölfele és megátják a nyugodt biztosság érzetét a népeknek.

De hát nem így történt. Tisza lemondását emlegették, mikor erről szó sem lehetett; Tisza meghajlását híresztelték, mikor erre ő nem gondolt. És mikor talán arra kellett hivatkoznia, hogy mögöttem áll az egész nemzet! — akkor alkalmat adtunk azoknak, kik vele szemben állottak, hogy elmondhassák: A nemzet futásra készen áll mögöttem, mert nem zárkózik el ama felfogás elől, hogy te — a vezér — is meg szaladhatsz!

Nem kételkedünk, hogy ha törésre kerülne a dolog, a nemzet csakugyan sorakoznék vezére körül.

De miért nem bizonyítjuk osztatlan egységünket inkább a „törések” előtt? Miért nem biztosítjuk magunk részére erőnk hasznát, míg mielőtt kitenők annak, hogy esetleg kárba megy?

Csak azért, hogy ne szilárdítsuk egy miniszterelnök állását? Még akkor sem, ha ezzel erősödnénk?

— A király köszönete Albrecht főherceghez. Az „Az Armeé-Verordnungsblatt” ő felségének Albrecht főherceghez intézett kéziratát közli, mely következőleg hangzik: A szokott ünfeláldozó odaadással s soha nem lankadó buzgalommal vetette magát alá kedveltséged legutóbb is a fáradságos utazásnak Boszniában és Herzegovinában, s az által újra igényt szerzett köszönetre. Az ott elhelyezett csapatok viszonyairól és szelleméről, valamint azok kiképzettségéről s tisztán katonai és kulturális terén teljesített szolgálatairól ön által elem terjesztett jelentés mély megelégedéssel töltött el. A 15. hadtest, mely

összetételében az egész hadsereget képviseli, a legméltóbb módon működik a hadsereg rég kipróbált hagyományainak szellemében, mely hadsereg minden körülmények közt ritka kötelességűséggel és önmegtadással szerzett tiszteletet a trón és a monarchia tekintélyének és magasztos hivatásának a jövőben is meg fog felelni. — Schönbrunn, jun. 7. 1886.

A népfölkelés. A „W. A. Z.” jelenti, hogy a népfölkelés szervezéséről szóló osztrák és magyar törvényjavaslatok már szentesítve és közzétételük legközelebb várható. A végrehajtásról szóló rendeletek is sajtó alatt vannak és a törvényvel egyidejűleg foguk közzétételni. Az osztrák honvédelmi minisztériumban nyugdíjazott tisztekből népfölkelési al-osztályt szerveznek, mely nem sokára megkezdí a működését. A közös hadügy-minisztériumban beható tárgyalások folytak arra nézve, hogy kik lesznek szolgálats alkalmatlanoknak tekintendők: számos kategóriájú lesz az alkalmatlanoknak, nehogy a népfölkelésben nagy számmal legyenek az olyan elmék melyek mozgósítás esetén csak nehézségeket okoznának.

— A Janszki-ügy. A „Fremdenblatt” a lap élén „jól értesült forrásból” a következő magyarázatot adja annak, mikép jutott Janszky tábornok Pécse. Janszky tábornok három havi szabadságra Bécs mellett Badenben tartózkodott. Mivel azonban a szabadságolás nem bír internálás jellegével a szabadságon levő tisztnak meg van engedve, hogy tartózkodási helyéről előleges bejelentés nélkül kirándulhasson a monarchia bármely más városába, Bécsben egyáltalában nem sejtették, hogy Janszky szabadságideje alatt elutazott Pécse, a melynek helyőrsége az ő dandárhoz tartozik. Pécsen a tábornokot, akár volt szabadságolva, akár nem, az 52. gyalogezred parancsnoksága mint dandárnokot fogadni tartozott. A hadügyminisztérium még szombaton délelőtt nem tudta, hogy Janszky tábornok Pécsett van, a hol szolgálati minőségben meg sem jelenhetett s ezért Orczy Béla b. miniszter a hadügyminisztériumtól nyert felvilágosítás alapján tudatta a magyar minisztériummal, hogy Janszky tábornok szabadságolva Badenben van s így nem lehetséges, hogy Pécsen tartson szemlét. Midőn azonban a bécsi és budapesti lapok ismételt a leghatározottabb híreket közölték Janszky badeni elutazásáról és pécsi tartózkodásáról, a hadügyminisztérium ez iránt kérdést inté-

„Debreczeni Ellenőr” tárczája

Csókány bátya, meg a sipista.

Irta: Laky Imre.

Kényelmesen elnyújtózkodtam coupémban, harmadszor csengették. Ekkor hirtelen felrántja a conductor az ajtót s termetes embert tuszkol be rajt. Zúgolódva fordultam félre a nem várt háborgatásért, de nem játszhattam soká a haragost, mert a következő porczban két ölelő kar szorítása zárja el lélegzetem.

— De uram, — bocsásson, mit akar — hiszen halálra szorit?

— „Vak apád!” mordult rám az öreg ur kedélyes csókra csusorítva száját, „bát urad vagyok én? mi? Csókány bátyánkat meg se ismerjük?”

Ekkor felismertem uram bátyámat. Szörnyű kedélyes öreg ur volt. Különösen a diákot szerette. Ha feljött Pestre, mi gyakran megessét, nem egyszer ment fel az öreg az egyetemre diákot fogui. Akkor aztán volt muri.

De hát nem arról szól most a nóta, hanem a sok közül arról a csinjáról az öreg urnak, melyet az N-i állomáson egy hamis kártyáson cselekedet.

Már a vonaton, hála Csókány bátya csatorájának, hatalmasan felemelkedtünk a kedély magaslatair. Tul teltük magunkat a „mi nem illik” fogalmain, s megtestesodva, megígérté, hogy minden adósságom kifizeti. Mily kár hogy azóta nem találkoztam vele?

Mikor aztán N-be értünk, hol soká

kellett vesztegelniünk, kitört a jó kedv az öregből, s a czingár kelt: „was wüncchen Sie, meine Herren” felszólítására, pörge kalapját szemére vágva, elkeseredve mordul rá:

„A keserves német vótodat! Hozz egy cseber — no — izé: Sampanyert! Aztán felém fordult: Igyál ücsém, sohse halunk meg!”

Bizony nem igen kínáltam magam. Ittunk. Az öreg ur is megmutatta, hogy kell mulatni, s így nem csuda, ha az ott levő vendégek figyelmé reánk fordult. Egészen körül álltak asztalunkat.

A mennyire jó kedvem megengedé, körül jártatam szemem a kompánián s csak hamar észrevettem, hogy két gyanús külsejű fráter pislog különösen asztalunk felé; néha összesugrál, s mint egy badi tervet szöve jártak körül bennünket. Sehogysem tetézett a dolog, oda is sugtam Csókány bátyának!

„Nézd csak öregem, milyen szemtelenül pislog felénk az a két fráter!”

De biz az én öregem nem sokat törődött velük, hanem fleigmatikusan megjegyezte:

„Már hogy azok minket vizsgálának, az nem áll, mert mi rajtunkk nincs mit vizitálni!”

Ilyen helyes logikára én is megnyugodtam, de nem sokáig. A mint fizetett Csókány, a kellner jól látta, hogy van a zsiros bugyellárisban vagy 6—7 száz forint, meg még tetemes apró pénz is, a mint tehát elszámolt, alázatos hajlongások közt kérdezte hogy nem lenne-e hajlandó a méltóságos ur egy kártya compániát kiegészíteni.

„De hogy nem, csak küldje ide őket, mondá az öreg akadozó nyelvel, majd kártyázom én velők.” Nekem már nem volt időm szándokáról lebeszélni, mert az előbbi két gyanus alak hajlongva ült asztalunkhoz.

„Hát kártyázni akarsz ücsém? kérde az öreg ur foghegyről.

„Igenis”, vette át a szót az egyik veres róka, mit méltóztattik parancsolni?

— Nekem mindegy

— Talán egy kis szolid ferblit?

„Mondom nem bánom” főzmed rájuk az öregem csak ossza már!

„Jó, jó, kérem alásan, csak ne méltóztassék dühösné lenni. Hiszen csak tudni kell, mennyibe megy?”

„Eh, mennyibe megy, hát egész szabaddn, kiki annyit hi, a mennyit tetszik.”

— A veres öröm sugárzó arczozal osztott.

Hallottam a megjegyzéseket, mi egy-egy néző ajkáról felhangzott: „Szerencsétlen ember. mért játszik velük.”

Mikor aztán melegen övökodásra intetem Csókány bátyát, rekedt nevetéssel sugta fülembé:

„Ne féltes ücsém, míg a lábam el bír.”

— No pedig már az nem igen birta, így tehát természetes, hogy a jó öregért szörnyű drukkokat állottam ki.

De a játék csak folyt tovább. Az öreg ur már nyert vagy 150 frtot. Ekkor érdekes ideg feszítő fordulat állott be a játékban.

— Osztott a veres, első volt a másik, abasztófa virág, s így ép közbe fogták az öregot. Kapott két királyt. Az első be tesz visinek tíz forintot.

— Mind a hárman megadták. Az osztó ekkor elkezdte a még hátralevő kártyákat liqitálni — husz, negyven, nyolcvan forint.

Az első megretírált.

Nézzük az öreg kártyáját: négy király. Erre mindent megadott.

Volt már a bankban vagy háromszáz forint.

„No nagyságos uram, mennyit méltóztatik hivni, hogy osztozunk ezen a kis kártyán? kérdi a mosolygó veres ember.

„Uram bátyám”, sugtam, hagyja itt e pénzt, jöjjön, még mindenét elveszti!”

„Hehe, nevetett az öreg — „ne féles te engem, többet tudok én ennél. Hivok 100 forintot.

A verejték gyöngyözött homlokomon.

„Megadom, megadom” bólingatott a veres, mialatt átvette a társa által az asztal alatt nyugtott bankjegyeket. „Hivok vissza 900 forintot” szól, s betette.

Az elszörnyedés hangzott az ajkáról. S nem egy szegletből hangzott a; swindler, sipista, hamisjátékos név.

Az öreg csak mosolygot.

„Mit, nem tetszik megadni? hadarta a játékos, s a pénzcsonagra tette tenyerét.

„Hohó, ücsém, megálljunk csak, megadom!”

„Az égre, bátyám!” —

„Hallgass, ne félj semmit!”

A játékos szemébe még mindig tűnülök löft az öröm. Biztosnak vette a játszmát.

— No hát tessék mutatni, mennyi van.

— De kutya, meg a mája, nem addig a. Ha illik 900 forintot hini, majd megtanít lak rá mi nem illik. Erre kihuz az öreg eszmászárból egy összehajtogatott báránybort, s kiolvas belőle 9 darab ujdontat új ezrest.

zett Pécsre, a honnan az 52. gyalogezred parancsnoka Stanger ezredes közölte, hogy Janszky tényleg ott van. Erre legottan kellő intézkedések tettek, hogy Janszky tábornok, tekintettel a városban uralkodó izgatott hangulatra, szakítsa meg pécsi tartózkodását s álljon el azon szándékától, hogy magánügyben Budapestre utazzék, hol tudvalevőleg lakása van. A tábornok csakugyan rögtön elutazott Badenbe, anélkül, hogy Budapestet érintette volna. Egyes magyar lapok azon jelentése, hogy Janszky tábornok ismét átvette a dandárparancsnokságot, sőt egy budapesti magyar lapnak azon közlése, hogy a hadügyminiszterium feje fölött a hadsereg főfelügyelője rendelte el, természetesen minden aapot nélkülöz Irányadó körökben ez eset, melyet előre nem láthattak s sajnos, meg sem akadályozhattak, kinos benyomást keltett s megtéttettek az intézkedések, hogy jövőben hasonló esetek ismétlődése s így annak az agitatorius sajtó által való kizsákmányolása lehetetlenné tétessék. Mintán Janszky tábornok most már nincs Budapesten s ez idő szerint ottani dandárparancsnokságának átvételéről szó sincs, megszünt minden ok arra, hogy egyes lelketlen izgatott által újból inscenizozott utcai zavargások ismétlődjenek a magyar fővárosban. A legtöbb sajnós incidensnek illetékes helyről eredő loyális felvilágosítása szét fog oszlatni minden félreértést és lehangoztatást a budapesti komoly politikai körökben; az utcai politikusokat természetesen nem lehet felvilágosítani és megnyugtítani, azok csakis a magyar nemzet valóban hazafias többsége által fognak nyugalomra bírni, a mely a homályos és megengedhetetlen politikai ideálok fel-törökve ele eket határozottan visza fogja utasítani.

A vámtarifa. A mint a „Bud. Corr.”-nek Bécsből megbízható oldalról táviratilag jelentik, az osztrák kormány egyáltalában nem szándékozik a vámtarifának a képviselőházban leendő tárgyalását elnapolni. Minő a bizottsági jelentés a képviselőház tagjai között már ma kiosztott, a vámtarifára vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása legkésőbb szerdán veszi kezdetét. Az osztrák kormány még most is azon nézetben van, hogy a képviselőház bizonyára inkább az egész vámvéltat változatlan megzavazandja, mintsem egy vámtétel megváltoztatás által nemcsak a tervezett és Ausztriában oly szükségesnek tartott vámemelések mielőbbi életbeléptetését lehetetlené tegye, hanem a magyar kormány hosszas tárgyalások után megállapított és az osztrák iparosok nagy többsége által határozottan kívánt szőlőru vámemelést is kockáztatassa csak azért, hogy neany galicziai petróleumforrás tulajdonos érdekben, a kik az eddigieknél többet absolute ugy sem termelhetnek, a fogyasztók kárára, egy általános szükségletet képező világító anyagot megdrágítsanak.

Országgyűlés.

A képviselőház folytatta ma a vámtarifáról szóló törvényjavaslat feletti általános vitát. A mai ülésben felszólt képviselők valamennyien a törvényjavaslat ellen nyilatkoztak. Beszéltek pedig Enyedi Lukács, Apponyi Albert prof., Orbán Balázs és Becker János. A tárgyalás iránt sem a ház, sem a közönség részéről nem mutatkozott valami nagy érdeklődés. Legtöbb figyelemmel kísérte a ház a két első szónok beszédét. Enyedi beszédének alap-

gondolata az volt, hogy a javaslatban inkább az osztrák ipar, mint a magyar mezőgazdasági érdek részesülne védelemben. Ezen tétel körül csoportosította adatait Fejtegette, hogy nincs ipar kedvezőbb helyzetben, mint az osztrák, melynek biztos piacza Magyarország: Ausztriára való tekintettel még olyan iparcikkek is védelemben részesülnek, melyeknek arra nincs szükségük, ellenben a sertés, juhok, gyapjú, ami magyar érdek volna, kellő védelem nélkül hagyatik. Adatokkal illusztrálja, hogy 1868 óta az osztrák iparvámok máig majdnem prohibitív rendszerre fejlődtek. Végül határozati javaslatot ad be, mely szerint a kormány utasítatának, hogy addig is, míg az önálló vámtarifa felállítható lesz, Ausztriával egy vámvéltat állapítson meg. Gr. Apponyi Albert beszédének tenorja ugyanaz, mint Enyedié. Szerinte a mezőgazdasági vámemelések Ausztriának is javára szolgálnak; míg az iparvámok csak Ausztriára előnyösek. A magyar mezőgazdasági érdekek nincsenek kellőleg védve s nincs a tariffa által gondoskodva arról, hogyha az osztrák ipar uralkodik a magyar fogyasztó piacon, viszont a magyar mezőgazdaság legyen uralkodó Ausztriában. A buza vámemelése nem pozitív haszon Magyarországra; épp úgy a liszt és vasvámok csak Ausztriának várnak javára, Szónokbeszéde egyik passzusánál Széchényi miniszter elmosolyodott, mit egy Apponyi, mint az ellenzék rossz néven vett. Öt percznyi szünet után Széchényi miniszter megmagyarázta, mi indította mosolyra, mire Apponyi gróf szintén magyarázólag szólalt fel. Még beszélt Orbán és Becker s erre a vita félbeszakított. Szólásra vannak még feljegyezve: Petrich, Pap Elek, Tassy, Andreánszky, Boóthy Ákos és Hoitsy.

Külföld.

A nagy csata eldőlt. Az angol alsóház az éjjel szavazott az ir kiegyezésről, s harmincz színyi többséggel elvetette azt. Szavazás előtt még egyszer szót emelt, hogy pártja renitens elemait engedékenységre bírja. — De hasztalan kiálta a háznak: Bármi történések is a jövő a kormányé, Hartington és Chamberlain valami ötven hívókel Gladstone ellen szavaztak. Minő roppant erőlködések történtek mindkét részről, azt bizonyítja a szavazók óriási nagy száma. A ház 670 tagja közül 652 tényleg részt vett a szavazásban. A parlament esztörtékre halasztotta el ülést.

Gladstone előre látta az eredményt s már a szavazás előtt már hirta össze a kabinetet hogy hadi tervét végérvényesen megállapítsa. A parlament esztörtékre feloszlattatás az új választások a legközelebbi idő alatt megtartatnak, hogy az új törvényhozás az ősszel rendkívüli ülésszakban fogja az ir kérdést tárgyalni. Más hírek szerint azonban Gladstone elejtette a parlament feloszlataának eszméjét s beadja lemondását. Ez azonban tegnapi zárbeszédével ellentétben allana.

A béke. Az osztrák kormány hivatalosan megküldött a nemzetközi hadihajók elmozdítását a görög vizekről. Ez a rendes békekállapot visszaállítását jelenti. Görögország részéről valószínűleg olyan alkalomra halasztotta el, midőn nem lesz csupán saját, nagyon is korlátozott erejűre utalva, hanem hatalmas szövetségesek protekciójára számíthat.

volt az akkori színészekben. Még elevenen emlékezhetik a mostani közönség a nemzeti színházra, melynek fénykora 1840 től 1848-ig a legmagasabb fokozatig állott. Pontos kerekdőlőadások gyönyörködtettek akkor a közönséget. (Nem tudom jelenleg ugy van-e?) Leg-alább is akarat, kitaratás, szorgalom, megegyezés volt a színészek közt, mit most alig a feltalálhatunk. Nem volt hajdan szegényítő kis szerepet játszó a főbb színészekre sem. 1829-ol 1834-ig. Kassán midőn operát adtak Szentpéter, Bartha, Egresi, Megyeri, szóval a drámaszemélyzet eneklé a kart, mely idő-ről maig is föntmaradt a következő adoma: — Egy téma igen hideg levén, hogy megne fagyjon a lábunk, „Norma” opera előadása-kor szörös papucsozat tartottuk a sáncfalak mögött, s míg jelenésünk nem volt, abban tartottuk lábainkat, s ha jött a jelenés: le-rugtuk s vékony öltözetben, fűzött (sandal) lábbeliben állottunk ki. Jelenésünk volt. — Norma papjai bemennek. Azonban fadjalom! Udvarhelyi elfeledé a sáncságból a szörös papucsozot lerugni, csak midőn már javában enekelt, sugja neki Szentpéter: „Mik-lós a papucsoz!” — Udvarhelyi erre annyira zavarba jött, hogy az egész jelenet tönkre-ment. —

Ma a fiatal színész, ha Pityi Palkót, valamiképen elugrálja, nagyon kiált, a kar-zat megtápoja, már izgatott vagy választ-mányi tag, nem bir senki vele, már magát kivonja a kar és néma személyi képviselése alól, már szegény, megadó ré nézve, pe-dig az nem áll! Legyen kivétel, de ha a szükség s valamely darab egyszerű előda-tása mellőzhetetlen kívánja, nem aljasítja a színészt, sőt emeli az egészét, mert avat-lan, ügyetlen személyzet a legérdekesebb s

Szőlőskert birtokosok figyelmébe!

Debreczen sz. kir. város közgazdasági előadójától.

A lazatalaj helybeli szőlőskertekben, kiváltképen a Homok és Csapó kertben észlelt rovarkárok tárgyában f. é. május 5 én felterjesztett jelentésem alapján a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi Nagyméltóságú miniszterium a reiküldött rovarpéldányokat szak-közgei által megvizsgáltatván, a vizsgálat eredményét következőben van szerencsém az érdekelte birtokosok tájékoztása végett közölni:

Az érintett kertekben pusztító bogarak példányainak megvizsgálása után kint, hogy ez nem — mint a helybeli lapokban is közölve volt — Otrorohnehus hirticornis, vagyis újabb nevén Peritellus hirticornis, mely hazánkban oly ritka, hogy idáig csak egyetlen példányt sikerült kézrekeríteni, — hanem vele rokonságban álló más bogárfaj, melynek neve Peritellus familiaris vagy magyarul: kendermag bogár.

E bogárfaj csupán délkeleti Európában, nevezetesen Magyar, Török és Dél-Orosz-szágban él, de a szőlőben kártékonyan csakis hazánkban észleltetett, ugy hogy ez speciális magyar kártékony rovarnak nevez-hető. — Hazánk alföldi tájain egyenként e bogár mindenfelé elég gyakran található, leg-közönségesebb azonban a futóhomokos he-lyeken, a ho a homoti szőlőkben néha tö-megesen elszaporodik és kárt okoz.

Kártetésről ez ideig csakis a kecska-méti és nagykorúsi homoki szőlőktől ismeretes, hol a nép kendermag bogárnak nevezi.

A kendermag bogár kifejődött rovar-korában igen különféle növényekkel táplál-kozik és nem él egyedül a szőlő fiatal hajtá-sával, melyet leginkább éjjel keres fel, és rág le. Eletmódja és kifejlődése ez időszertit még nem ismeretes.

Epen ezért nem is ismerünk módot arra, hogy e kártékony rovar tömeges fellépéseit-nek gátot vetni lehessen. Az ellene való vé-dekezésnél e szerint csupán a kifejődött s a szőlőhajtásain megjelenő bogarak összegyű-jtésére és megsemmisítésére lehet szorítkoz-ni. Ez a vedekzési eljárás azonban igen kevés sikert ígér, a mennyiben a rovarok nagyrésze nappalra a szőlő hajtásain marad ugyan, de annak felfordított esernyőbe, vagy alatarított rovarháoban levelezésekor, a gyeuge hajtások is könnyen letérhetnek. E módon sokat lehetne ugyan összefogdosni, de mégsem annyit, hogy a rovar kártékonyaságát ezáltal csökkenteni lehetne.

Dr. Király Ferencz közgazdasági előadó.

Nagy Vince Budán

— Fővárosi levél. —

Nagy Vince kétségbe van esve! De azért ne tessenek megjelteni. Az a pár „üres haz” őt (a gavallért) legkevésbő sem aterálja; az az actualis kérdés sem őziti az ő fejét, hogy vajjon marad e Tisza Kálmán vagy meg? (Tudja

6 nagyon jól, hogy se Tisza Kálmán se a reakció nem hoz neki subventiót); de még a tüntetések sem zavarják álmát.

Es Nagy Vince mégis lehangolt! Hogy miért? Mert a társulata kiválóan jó, és a mi legaggasztóbb: komplett.

Egész nap azon tőri a fejét hogy mi-ként lehetne ismét utra kelni, bejárni az or-szágot tagokért, sürgönyözni és sürgönyöz-tetni Magyarországon valamennyi „nagy ven-dégfogadóban; felfedezni ezt, felfedez-ni azt...

Fajdalommal emlékezik vissza azon fe-lejthetetlen napokra, a mikor társulata — nem volt, de lesz! — Mélyen elgondolkodik, hogy hogy lehetne ezen az állapoton segíteni. Lelke mélyéből szeretné felbontani egyik ma-siknak a szerződését, de mikor az istenadták kivétel nélkül oly jól betöltik helyüket! Még csak egy megjegyzést se kockáztathat. Ez aggasztó, ez kiálthatatlan. Nem is állja ki a director ur, és hogy mégis megtruccolja a helyzetet, lövönatra kap és a zugligetbe kocszik (Vesztett fejszének a nyele.)

Azait az arenában föl tolnak a dol-gok. A Kreszányi által elkényeztetett kö-zönség ámul, bámul és tapsol. Üdvözlő régi ismerőseit: a két primadonnát, bár Örie y Florát alig ismeri meg. A mi kedves kis pri-madonnánk csakugyan meg is változott, és előnyér. Hangja annyira megizmosodott, és oly sonor, hogy az arena falainak legnagyobb önmegtagadásukba kerül, hogy helyt álljanak (Önöknek is tanácsos lesz, ha a debreczeni színházat — erre való tekintettel — már idejekorán restaurálják.)

Eddigél a Gasparone és a Koldusdiák operetteket mutatta be a társaság, melynek sikerült a közönség osztatlan elismerését ki-vívni. Az első udjondas Vértesi Ar-nold „Irmá urfi”-ja volt, a mely a második előadás alkalmával zsúfolt ház előtt nagy hatással került színre. Az epizód szerepek különösen derült hangulatot kelte-tek, a darabban előforduló házmaster (Mor-nár) a két „lovagias banklevelező” és a Mi-hász a Andrások frapps „ténykedéseit” a közönséget oly tarós kacajra fakasztották a melyre a nagy igényekkel fellépő buda-pesti közönség csak a legkritikábu esetekben engedi magát ragadtatni. A közönség meg is hállalta e derült órákat és ugy a szerző-nek mint az előadó színészeknek sürüen tapsolt.

Szóval az auspiciumok, melyek közöt színtársulatunk a fővárosi saionsot megkezdte a lehető legjobb; a társulat minden egyes tagja át van hatva az elért nagy erkölcsi sikertől és mindannyian meglegedetten néz-nek a kecsgetető jövőbe.

Csupán Nagy Vince az egyedüli, a ki cüggedt, komor, levert! Ő körülbelöl így monologizál: „Hát azért utaz-tam en annyit, hogy most már ne utazhassam?”

Honolulu.

Napi hírek.

— Simonffy Imre. kir. tanácsos, váro-sunk polgármestere ma dél előtt, a gyors vo-nattal a fővárosba utazott, hogy ott a mi-niszteriumtól a városi főreáliskola kiegészíté-sének ügyében részletesebb tájékoztatót sze-rezzen, esetleg pedig hogy ezen ügyben a főbb pontokra vonatkozólag megállapodásra jussan a okoztatási kormányval.

— Ertekezlet az aruraktár ügyében. Folyó hó 14 én hetfőn d. e. 10¹/₂ órákor az aruraktár ügyében a városház nagytermében

emlékezem, midőn a hon atyák az 1863-ki országgyűlésen a nemzeti színházra adomá-nyoztak, ki volt emelve a vidéki színészet; s vajjon ha a vidéki színészet nem emelkedik, honnan kerül a nemzeti színházhoz egyén? Talán a Pesten tanulókból? Vagy a znis képződből? (A feleletet erre a pesti szin-házai hatalmat gyakorlóknak s az intenda-tárnak engedem át.) Csakigy érhetik el, mit már mi öregek fadjalom nem élvezhetünk, hogy végperezek nem lesznek súlyosak, s nem kénytetnek könyörödomány morzsáin teugdúni, végítakarattással másokat terhenni, — lehet, hogy a nagy pusztaságban hangzól-ei az agg színész jót óhajtó hangja jelenleg, de sokaknál észrevetve leund.

A magyar rendes opera (mert apróbb ének-előadások voltak) 1825 és 1826-ban került először színpadra. Pál Elek tenor, Szerdahelyi József bariton, Udvarhelyi Mik-lós basszus, Deriné assz. sopran, Boros Klári k. a. (később Udvarhelyi első neje) alt-hangja, Ez a személyzet működött az operában 1827 ben Kényi igazgatása alatt és pedig szép eredménnyel. Széphanu e ékesek, szép deli al-ok s amellét jó színészek, Pál Eleket ki véve, kirol az az adoma kerengett, hogy midőn Kolozsvárott az akkori gubernetornal a sze-mélyzet több tagjaival ebédelt, a vigkedvű házi ur, ebéd után elkezdte Pált desérni, azon jóakartu figyelemzetés kíséretében, hogy énekes közben egy kevés jateköt is mutasson a színpadon. Pál a szerfelett hidegvérű em-ber, nagy komolyan legott így válaszolt: „Han-gomat fizet, de játékomat nem dajazzák, mert az nincs a konventióban.” Szép tiszta, csengő, magos tenor-hangja volt.

(Vége kör.)

„No öcsém, ezt vissza!”
Az izgatottságtól nem birtam lélegzeni. A játékos elspad. — Most láttam csak át tervén. Azt hitte az öregnek nincs több hat-hétszáz forintjánál.

Szine minden perczben megváltozott a gazembernek, majd összeförve felemelkedett, s kitántorgott.

Az öreg flegmaticusan rakta el a pénzt, s vállam megveregatve dörmögé:
„Nem mondtam, hogy ne félj?”

Egy színész naplójából.

— Önéletrajz. —

Irta: Székffy József 1866-ban,

(Folytatás.)

Voltak azon korban igen szép teh-tég-gel megáldott színészek. sőt állíthatom, hogy kevés volt köztük a kiváló színész. Hogy kik léptek azon időben az átkotelesz színpályára: egyenként elősorolhatom. Mivel, iskolát végzett deákok vagy hivatalt hagyot-tak léptek e pályára. Keves iparos számta-erre magát, csak kikben hivatás volt s azok is kitűnőek lettek. Ilyenek voltak: Eder, Bartha, Hetényi s többen. Ma sem látok jobb bohócot mint Eder, ki valóban született bo-hócz volt. Hol látunk oly plastikus, szép-hangu hős színészt mint Bartha, és hős sze-relmest mint Hetényi volt a maga idejében. A mostani színészek azt állítják, hogy ezelőtt 40 évvel más modorban játszottak mint jelenleg s a közönség igénye jóval ke-veves volt. Azt is megengedem; de azt sem lehet alhalgatni, menyi akarat és igyekezet

értekezletre hivatu Simonffy Imre pol-t. főügyész, Balog-tina Lajos, Dr. iparkamara —, S-testület, — Berg-muel, Steinfeld Ig-Medve Kálmán, a-muel a debreczen-lüder Gyula az i-Nemes Gábor az-széről és Szűcs M-nár. (Hát az Ist-tőség.)

— A debrec-Bessenyei Géza a nagyváradi osz-t-ségben VI. oszt. a

— Debreczen

A városi közgyűlé-elrendelt házaknak-javára, azon tizedi-dig bizonyos okná-hető, a napokban

— A városi

színházal helysín-megszüntetése úgy-naszak képezte t

— Beküldet

n 6 101. számú

Nögylet közgyűlé

mely azon megjeg

gok kevés érdéklő

gyülés iránt. Alig

kerem a tek. szor

az ide mellékelt o

meghívást megteki

hetik a tek. szerk

érdeklődésnek az

nem tartja érdem

ertesíteni hogy m

lesz a közgyűlés

dalkozzék az elnö

déssel vannak az

l és irant; sőt ell

hogy 15-én össze

s z o r g a l m a s o l

ménnyel kapeso

ségének igazolás

juk, a beküldöt

mettetni arra a

ponk június má

ugyanasak volt

rezeni jötekon n

ban pontosan meg

ido is: a városház

nap d. u. 4 órákor

igy is igaza van

mert olyan megh

deni, melyen se

de reméljük, hogy

nöksége részről

sem fog előfordu

— Dr. Kir

Volt alkalmuk u

diszabumot, mely

a debreczeni ki

ték. Az albumban

kező jól sikeru

geufeld-Schomberg

Debreczen sz. kir.

cen-ker. kiállítási

Imre, kir. tanácsos

ros polgármestere,

bizottság helyettes

debreczeni keres

Fer. József rend

kiállítási bizottság

a debreczeni gaz

debreczen-ker. ki

Szucs Mihály a de

a debreczen-ker.

zoje. Ferenczy Ele

a debreczen-ker.

Grünvald József a

kamara hivatalnok

orsz. kiállítási bir

ker. kiállítási bizo

Missa aczélsodron

sáné. Csának

földbirtokos. S z e

rezeni keresked

czeni k reskedelm

Baum Miksa

um Miksáné. Maye

rekcs Géza keresk

László ügyvéd és

kovács mester. Ba

Borsanyi Viktor a

földbirtokos. Ifj. C

kedő. Dávidházi I

országos kiállít

...a Kálmán se a
...entiót); de még
...almát.
...lehangolt!
...és a mi
...t.
...fejté hogy mi-
...ni, bejárni az or-
...i és sürgönyöz-
...nyi „nagy ven-
...est, felfedez
...vissza azon fe-
...társulata — nem
...ondolkozik, hogy
...apoton segíteni.
...otanni egyik ma-
...or az istenadták
...lított helyüket!
...e kockázathat.
...n. Nem is állja
...és megtruccozol-
...és a zugligetbe
...a nyele.)
...tolynak a dol-
...tényeztetett kö-
...Üdvözlő regi-
...át, bár Örléy
...i kedves kis pri-
...is változott, és
...egizmosodott, és
...nak legnagyobb
...y helyt álljanak
...a debreczeni
...ntettel — már
...és a Koldusdiák
...rsaság, melynek
...elismerését ki-
...értési Ar-
...olt, a mely a
...al zsufolt ház
...üre. Az epizód
...ngulatot keltet
...ázmester (Mor-
...elező és a Mi-
...ténykedési“
...ra fakasztották
...a fellépő buda-
...sábo esetekben
...közönség meg-
...ny a szerző-
...eknek sürűen
...melyek között
...sont megkezdte
...minden egyes
...nagy erkölcsi
...légedetten néz-
...egyedül, a ki
...körülből így
...ért utaz-
...most már
...Honolulu.
...tanácsos, váro-
...ott, a gyors vo-
...gott ott a mi-
...kola kiegészíté
...ajkózódást sze-
...ezen ügyben a
...megállapodásra
...nyal.
...ktár ügyében.
...10 1/2 órák az
...nagyertermében
...ak az 1863-ki
...háza adomá-
...eki színészet;
...nem emelkedik,
...ához egyén?
...Vagy a zínis
...a pesti szin-
...s az intendá-
...y érhetik el,
...m élvezhetünk
...ek súlyosk, s
...any morzsán
...sokat terheim,
...agban hangzik
...angja jelenleg,
...ad.
...mert apróbb
...1826-ban ke-
...Elek tenor,
...varhelyi Mik-
...a, Boros Klári
...a) alt-haugu,
...erában 1827 ben
...dig szép ered-
...szép deli ala-
...ali Eleket ki-
...ett, hogy midőn
...etornal a sze-
...olt, a vigkedvű
...Pálit dicsérni,
...sérétében, hogy
...ot is mutasson
...hidsgvért en-
...alaszolt: „Han-
...nem díjazzák,
...Szép tisztá,
...lt.

...értekezletre hivatnak össze a következő urak:
Simonffy Imre poigármester, Kovács Sándor,
t. főügyész, Balogh Mihály főmérnök, Sesztina Lajos, Dr. Király Ferencz a ker. és iparkamara —, Szepesi Antal a kereskedő testület, — Berger Henrik, Simonffy Sámuel, Steinfeld Ignác, Schmid Ágoston, Dr. Medve Kálmán, a cukorgyár —, Sági Sámuel a debreczeni takarékpénztár —, Holländer Gyula az ipar és kereskedelmi bank, Nemes Gábor az alföldi takarékpénztár részéről és Szűcs Mihály gazd. tanintézeti tanár. (Hát az István gőzmalom?! Szerkesztőség.)
— A debreczeni pénzügyigazgatóság Bessenyei Géza adóhivatali gyakornokot a nagyváradi adóhivatalhoz végleges minőségben VI. oszt. adótitkárrá nevezte ki.
— Debreczen az erdélyi magyarságot. A városi közgyűlés által még a múlt év végén elrendelt házankénti gyűjtés az E. M. K. E. javára, azon tizedekben is, melyekben az eddig bizonyos oknál fogva nem volt eszközölhető, a napokban szünetet kezdett venni.
— A városi színház bizottság ma a színházal helyszíni szemlét tart a leghuzam megzúntatási ügyében, mely már annyi panasznak képezte tárgyát.
— Beküldetett. „A Debreczeni Ellenőr“ 101. számában a Debreczeni jótékony Nőegylet közgyűléséről egy közleményt hoz, mely azon megjegyzéssel kezdődik: „A tagok kevés érdeklődéssel véseltettek a közgyűlési munkákban. A közgyűlési munkákban az eddig bizonyos oknál fogva nem volt eszközölhető, a napokban szünetet kezdett venni.“ Felismerem a tek. szerkesztője, méltóztatasság az ide mellékelte a közgyűlési széküldött meghívást megtekinteni és akkor meggyőződhetik a tek. szerkesztő ur arról, mi a kevés érdeklődésnek az oka; mert ha az enékség nem tartja érdemesnek a tagokat az iránt értesíteni hogy mely órában és hol lesz a közgyűlés megtartva, akkor ne is csodálkozzék az enékség hogy kevés érdeklődéssel vannak az egylet tagjai a közgyűlési iránt; sőt ellenkezőleg én csodálkozik hogy lőben összegyűltek. A lapjának egy szorgalmas olvasónője. A fenti közleményvel kapcsolatban, a nőegylet elnökségének igazolására kötelességünknek tartjuk, a beküldött levél iróját figyelmeztetni arra a körülményre, hogy a pontok junius második: szerdai számában, ugyancsak volt egy előleges üjdonság a debreczeni jótékony nőegylet gyűléséről, és abban pontosan meg volt írva a hely is s az idő is: a városi tanácsstermben, vasárnap d. u. 4 órákor. Igaz ugyan, hogy még így is igaz van a fenti levél irójának, mert olyan meghívókat nem szoktak szétküldeni, melyek se hely se idő nincs kitéve — de reméljük, hogy a nőegylet tapintatos elnöksége részéről jövőben ez a kis tévedés sem fog előfordulni.
— Dr. Király Ferencz disztribum. Volt alkalmunk újból megtekinteni azon szép disztribumot, melyet Dr. Király Ferencz a debreczeni kitüntetett iparosok megistizteltek. Az albumban sorrend szerint a következők jól sikerült arcképeit láttuk: Gr. Degefeld-Schomberg József, Hajdumegye és Debreczen sz. kir. város főispánja a debreczeni-ker. kiállítási bizottság elnöke. Simonffy Imre, kir. tanácsos, Debreczen szab. kir. város polgármestere, a debreczen, kir. kiállítási bizottság helyettes elnöke. Sesztina Lajos a debreczeni keresk. és iparkamara elnöke. A Fer. József rend lovagja, a debreczen ker. kiállítási bizottság alelnöke, Békessy László a debreczeni gazdasági tanintézet tanára, a debreczeni-ker. kiállítási bizottság jegyzője. Szűcs Mihály a debr. gazd. tanintézet tanára, a debreczeni-ker. kiállítási bizottság egy-
zője. Ferenczy Elek hajdumegyei szolgabíró, a debreczeni-ker. kiállítási bizottság jegyzője Grünvald József a debreczeni keresk. és iparkamara hivatalnok, az 1885. évi budapesti orsz. kiállítási bizottságának tagja a ker. kiállítási bizottság tisztviselője. Goroví Mária az elsodorsóny magyaros. Goroví Miksa. Csanak József nagykereskedő, földbirtokos. Szepessy Antal a debreczeni kereskedő testület elnöke, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara alelnöke. Baum Miksa a kötszőgyáros. — Baum Miksa. Mayer Ferencz kereskedő. Kerekes Géza kereskedő, földbirtokos. Abraham László ügyvéd és földbirtokos. Bácsi András Kovács mester. Balassa Károly ecetgyáros. Borsanyi Viktor gépgyáros, Buday József földbirtokos. Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedő. Dávidházy Imre az 1885. évi budapesti országos kiállítás bíráló bizottságának tagja. Davidházy Kálmán könyvkötő, Dézsi István szűrszabó. Domokos Kálmán a debreczeni gazd. tanintézet igazgatója. Egy István fényképező. Fabriczius Géza kereskedő földbirtokos, Faragó István kovácsmester. Fehér Herman vendéglős borkereskedő. Fries József a debreczeni városi nyomda ügyvezetője. Gyulai László pinter mester Halupka József szűrszabó mester. Harsanyi István asztalosmester. Huber József szabómester, az 1885. évi budapesti orsz. kiáll. bíráló biz. tagja, Jóna Daniel lakatosm. Jóna Sámuel szappanmester. Katz Jakab kereskedő, Katz Lajos borkereskedő Keszler Jakab kalaposm. Kolda János cukrasz. Kollár Imre kovácsm. Konrád János mézeskalács sütő. Kuczik Gábor szaloná és serts kereskedő, Kulcsár Antal bádógosmester, Kutassy Imre könyvgyomdatulajdonos. Mayer Emil az „István“ gőzmalom igazgatója. Malatinszky Ferencz szűrszabómester. Medgyessy Gábor mulakatos. Nagy János szíjgyártómester, Nánási Ferencz

...földbirtokos, a debreczeni juhtartó gazdák elnöke, s az 1885. évi budapesti országos kiállítás bíráló bizottságának tagja. Reke Gusztáv kocsiyártó, Reke Gusztáv, Szabó Mihály bentesmester. Szepessy Gusztáv az „István“ gőzmalom igazgatója. Szonkó Ferencz cipészmeszter, Szöllősy György aranyműves. Simatsek Ferencz, reszelővágó. Özv. Svoboda Józsefné bortermelő. Schönfeld Fülöp ecet és cognagyáros. Török Gábor Debreczen sz. kir. város főerdőmestere. K. Tóth Sámuel esztergályosmester. Tóth Sándor kereskedő, bortermelő. Urbányi Ferencz kovácsmester. Végh Mihály szűrszabó. Veréb Lajos lakatosmester. Veréb Lajosné. Gondy Károly fényképész. Egy Imre fényképész.
— Dal és zenestély. Midőn a nagyérdemű közönség figyelmét a holnap esütőre fordítottuk, a nagyérdemű közönség megtagadta dal és zenestélyre utoljára felhívjuk, ezzel azt hisszük, nemcsak dalárdának, hanem a közönségnek is szolgálatot teszünk, hogy egy a multakhoz képest élvezetesnek ígérkező estélyeni részvételt el ne mulassza.
— A közönségnek helyi vasutou leendő használatára iránt ezuttal is tudomásunk szerint intézkedés történt.
— A debreczeni színtársulat köréből. Nagy Vincze társasága mindig nagyobb közönség előtt és nagyobb tetszés mellett játszik a budai színpadon. Hétfőn, írja a „Pesti Hírlap“ a koldusdiák körül színe látogatott haz előtt. Halmainé dalaival és játékaival ma is tetszést aratott. Ellinger Ilonának a második felvonásbeli szerelemi kettőset megismételték. Loeckere né, mint Nowalska grófnő tetszett. A férfiak közül szépen énekelte Haday, játékaikat ugyanezt nem mondhatni. Gyöngyi, Ulendorf ezredes szerepében keltett zajos hatást. Hentzről és Janszról alkalmi kuplékat énekel a közönség tomboló tetszészajja közl s alig akart vége szakadni a tapsviharnak. A Hetzi szoborról szóló így hangzott:
Ez a szép Magyarország
Igazi kis menyország.
Jó földje, sok folyója
És sok szép nációja
S van egy gyönyörű szobra
Ltt a színpadtól jobbra —
Bár soh' se látnuk volna...
Hol a spongya!?

Tegnap (kedden) lépett fel először Békési Róza szerződött tag Baumont és Anicet 3 felvonásos színművében „A család örömeiben. Kivüle László, Oláh, Ágh Ilona, Csiki, Zilahy, Veress és Molnár játsztak a többi szerepeket. Szerdán Vértess Arnold énekes buhózatát „Irma urit ismétlik harmadszor mely a hétfői második előadás alkalmával — mint már említettük — zsufolt ház előtt nagy tetszéssel adatott. — A színpad igazgatósága ujjában két eredeti üjdonságot fogadott el előadásra Karczag Vilmostól egy társadalmi színművet „Egy asszony szerele“ czímen és O'Donnell grófnő „Férfi gyűlölk“ című operettjét. Mindkét üjdonság legközelebb színe kerül. Karczag színművében valószínűleg Kissné Hegyesi Mária asszony a nemzeti színpad kitűnő művésznője fog a főszerepben vendégszerezni.
— Tűz Földesen. Földesen szombaton délután Sároosi kerekgyártó háza gondatlan-
ságból kigyulladt s egészen leégett. A tűz a szomszédos zsindelytetűl házba is belekapott, azonban ezt sikerült megmenteni Szerencse, hogy szél nem fújt s hogy a ház kinyuladásakor eső esett, mert különben alig lehetett volna a tűz tovább terjedését megakadályozni.
— A Telegdi féle fűrdőintézetben a kazántisztítás befejeztetett; a villany pedig új igenalkalmas géppel lett berendezve s így az esütőtűk kora reggeltől kezdve a t. közönségnek rendelkezésére áll.
— Ejje! külön vonatok a nagyerdőre ezután nem lesznek. Már a multkor említettük, hogy a helyi vasut igazgatósága folyamodott a városi tanácshoz, miszerint engedné meg a rendkívüli vonatok rendezését olyképen, hogy mind addig, míg közön-
ség van az erdőn, a vonat is közlekedjék. A tanács ezen folyamodást elutasította. Elutasította pedig azért, mert a 20 krajczáros menetdíjat zsarolásnak tekintette. Ezután tehát járhatunk gyalog haza felé, ha csak kocsiba nem ülünk, melynek 20 krajczár minden esetre többet kell fizetnünk. — Persze a nemes tanács nem gondolja meg, hogy az az ejje! külön vonat külön személyzetet követel, mert hiszen nem lehet az emberket napok, s éjeleken át munkába tartani. De meg azt sem gondolja meg, hogy ha már éjjeli elmulatunk az erdőn, szívesebben megfizetjük a 20 krt, mint a kocsinak az egy forintot. — Mind ezeket nem gondolta meg a tanács, de hogy megmutassa azt, mennyire szeret spórolni, mennyire félti „a mi“ zse-
beinket a zsarolástól, igen bölcsen elrendeli, hogy már ha mutatunk, csak menjünk haza gyalog. Igaz hogy e gyalog menetel néha igen egészséges, de még se bannánk, ha a tanács nem ügvelne ilyen módon az egész-
ségünkre!
— Földesi kis leányok az E. M. K. E. ért. A mai postával Nagy Antal földesi tanító urtól 4 frt 13 krt kaptunk az ő buz-
dító felhívására a földesi leány ismétlő iskolások adták össze az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet“ javára. Az összeg átvételét ezennel nyugtázzuk, s a tanító ur ki-

...vánságához képest azonnal postára tesszük, hogy illető helyére a kultur egylet Kolozsváron székelő pénztári hivatalához eljuttathassuk.
— Nagy Stüwer féle tűzijáték Debreczenben. E hó vége felé, huszadika körül érkezik városunkba Stüwer a híres udvari tűzmester hogy nálunk is bemutathassa, a nagyérdemű közönségét, melyekkel eddigelő mindenfelé, ahol csak megfordult, méltó feltűnést keltett. Legközelebb a május 31-iki bécsi rózsaszünetpénzen aratott Stüwer tűzijátékával legmagasabb elismerést, amikor is a Práterben ő fennsége s a főhercegek jelenlétében mutatta be, a bécsi lapok szerint, bámulatos szépségű pyrotechnikus mutatványait. Különben, ő fennsége már más alkalommal is nyilvánítottá mutatványai fölött legmagasabb elismerését: a Szeged reconstituiált alkalmából tartott ünnepélyességek folyamán. A mult hónapokban Budapesten tartott néhány általános feltűnést keltett előadást a városligetben. Azt hisszük városunkban is érdeklődni fognak a híres tűzmester valóban szép tűzmutatványai iránt.
— Az áldozat temetése. A vasárnap tiüntetés áldozatának Praxler kárpitosnak holttestét tegnap délután 2 órákor temették el a rókus kőház halottas házából. Az egy-
szűr koporsót az udvaron állították ravatalra s melléje sorakoztak a függetlenségi párt tagjai, a testületileg megjelent egyetemi polgárok, kik koszorúkat helyeztek az elhunyt koporsójára. A harmadik koszorút „polgártársai“ adták az „áldozatnak.“ A halottas ház tágas udvara megtelet nagyobbára a munkásoknálhoz tartozó közönséggel. Lehetek vagy öt-hatszázan. A koporsón és a fűrészfakerezen nem volt más felírás, mint „N. N. férfi.“ A gyászszertartást kinecek rókuskőházai lelkesz végezte. A beszterelés után Mely Béla az egyetemi olvasó kör-
nöke az egyetemi polgárság nevében tartott rövid beszédet. Tartozko lott a ezikornyas frázisoktól. Az elhunyt halála — ugymond — szabadságért történt, s ha a magyar honpolgár volt, polgári jogát ment teljesíteni, ha idegen volt a nemzeti rokonszenvert halt meg. Végül felhívja a munkásokat, hogy sirját ápolják s kövessék példáját, mert csak így virágozhat fel a haza. Erre erős éljenzés hangzott fel s egy ember ekialtottá magát „Halljuk Verhovait!“ Egy patán elkezdtek kiáltozni, hogy: „Halljuk!“ a nagy többség azonban erősen püsszegt. — A hosszas püsszégzés lecsendesülése után Verhovay csak annyit mondott, — hogy a jelenlevők kísérik ki testületileg az elhunytat: temetőbe a hol majd beszél ő Erre a koporsót a két lovas gyászszekérre emelték, s megindult a menet a Stahly-utó-
án a kerepesi utra, hol körülbelül ezer főre szaporodott. A rend a halottas háznál és a kerepesi uton sehol sem zavartatott meg. A menet három óra után ért ki a kerepesi ut mellett levő temetőbe.
— Méréselt áru jegyek, a dalosarokba. Fentartott hely 40 kr. — Bemeneti-
jegy 30 krajczárért váltálók: Mendelovits Lajos dohánytőzsd-jében. Ifj. Veidner József fűszer és csemegüzletében, czepléd-utca, a színház mellett s az igazgató lakásán, czepléd-utca 2563. Ezen jegyek bármely napon érvényesek. Holnap este a Dobosban dal-estély lesz így az „Orpheum“ tagjai holnap Vilmos Lajos sörösarnokában tartanak előadást.
— A világ legnagyobb távesőve látható most Londonban. Méltó helyre, a világ legmagasabb csillagvizsgáló tornyába, a franciscói Hamiltonesnera van szűnya. A teleskop hossza ötven láb, snagy üveglenesjének átmérője három láb. A távesőóriás Dublinban készült, a híres Howard Grubb műve. Ugyanazé, a ki a bécsi híres refraktort készítette. Az új műszer igen elmes szerkezetű. Legnagyobb előnye, hogy a tudós egymaga végezheti vele megfigyeléseit, nem szorul segítő társa. Mert az óriás táveső s védő tornyoskájá egyaránt nagyon könnyen forgadhatók. Villamos szerkezetre járnak, az észlelőnek csak egy-egy gombot kell megnyomnia s tetszése szerint irányíthatja távesővét az ég bármely pontjára.
— Nincs jó rossz nélkül. Az epedve várt esőzések országsszerte beállottak, fűlűdítették mezőinket, rét és kertjeinket; de helyenként kárt is okozott a zivatar, amennyiben több emberélet esett áldozatul Szakolyból ugyanis ezt írják: Rémes eszt történt június 2-án a Liecham Dezső tulajdonát képező baromlakai pusztán. A reggeli 3 és 5 óra közt elvonuló zivatar alkalmával a villám a kémény mellett a házba beütött és az ott levők közül Bodnár János dohányost és kis fiát agyonváltotta, míg a többinek semmi baja sem történt. Ugyanazon napon reggeli 7 órakor Erőmhályaiban ütött be a villám erőse égháboru közben egy nádas házba s azt felgyújtotta. Szerencsére a lakók távol voltak s így emberélet nem esett áldozatul Kisvárdáról ismét a következők jelentik: Hosszu időn át tartott szárazság és tükasztó hő-
ség után e hó 1-én este fél óráig tartó zivataros esőnk volt, mely alkalommal a villám a róm-kath. torony tetején b-hatott, a harangtartó gerendák egyikét dirib darabra törte és a templom főbejáratának egyik értékes ajtó részét teljes szilánkokra szakgatva, ugyanott a földbe furódott. Ugyanakor a villám Berencsen, Vay Adam grófnak birtokán egy gazdasági épületet meggyújtott, s szélvész leვენ, majdnem az összes gazdasági épületeket elhamvasztotta, egy oda való embert pedig a villám agyon sújtott.

— Udvariasság. Egy ur lép véletlenül egy csinos hölgy lábára. A hölgy fölszisszen és duzzogva szól: „Ah, uram, nem lát ön?“ — Az ur udvariasan felel: „Oh, igen jól, asszonyom, csak hogy a kegyed lábait csak nagyító üveggel lehet meglátni.“ A bocsánat persze megadott.
— A gavallér sorsa. Tegnapelőtt furcsa jelenetek voltak tanui a város egyik utcájában. Egy házból egy fiatal ember rohant ki, utána egy természetes férfi ki a szaladó ifju hátát korbáccsal kenegette. A fura pozíció magyarázata ez: Van Debreczenben egy gavallér, ki a nöket, kikkel találkozik, kegyetlenül megozvikkeresi s ha tetszését megnyerték, hazáig, vagy tovább is kísérgeti őket a hátuk mögött, s adandó alkalommal megszólítja őket. Egy szép menyecske abban a szerencsében részesült, hogy megnyerte a gavallér tetszését. A gavallér már háromszó-
is haza kísérté (csak ugy a háta megett) a menyecskét, ki az esetet boszankodva panasztolta el a férjének. A férj biztatta a ne-
jét, hogy csálja fel egyszer a gavallért lakásukra. A nő lemondott erről a tervről, mert nagyon rüstellte volna, ha a gavallért neki kelt lett volna meszolitania. Azóban erre nem volt szükség. Tegnapelőtt a gavallér ismét hazakísérté és a kapu aljában hirtelen a menyecskefüléhez hajlott s gyöngéden e szavak sugta fülebe: Asszonyom, kérem, szabad felmennem önnel? épen kapóra jött, gondolta a menyecske és hirtelen igent mondott a kéjőrómben uszó gavallérnak. A férj, ki nem vette ugyan biztosra a gavallér jöttét, neje panasza óta, ha felesége kiment, mindig otthon tartózkodott, keze ügyében egy korbáccsal. A gavallér édesdeden suttogva lépett a szobába a menyecskevel. A másik pillanatban szeme szá-
ja elállt, mert előtte állt a férj, mint egy tűnemény. A tűnemény felemelte karját, és a korbács lehullott. A gavallér erre felucodott ámulatából és hármassával rohant le a lépcsőnkön. A férj mindentűt utána. Ekkor jött aztán létre a fentebb leirt furcsa jelenet az utcán.
— Legujabb. A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. BUDAPEST június 9. A képviselőház mai ülésén befejeztetett a vámtarifa általános tárgyalása. LONDON június 9. A kormány ethatározta, hogy a parlament feloszlatását fogja a királynőnek javasolni. BUDAPEST június 9. Tegnap este ismétlődtek az utcái zavargások, melyekben most már tisztán csak a csőcselék vett részt. Mint rendesen a hol a csőcseléknek alkalmja nyílik, most is több rendbeli kihágásokat követett el. Az Ötvös utcájában beakart törni a rendőrlaktanyába és közben számos ablakot és lámpát bevett. A rendőrség szép szava figyelmeztetése mit sem használt, a csőcselék vakmerősége, egyre növekedett mire a rendőrség csekély számát a zavargó tömeg szétosztatására tíz óra tájban katonasággal szaporították. A katonaság kivonult s szuronyrohammal a lovasság pedig kivont karddal szétszórta a futásnak erőt tömeget. A zajongók számos rendőrt megtámadtak s ezek közül több megsebesült. 28 zavargót elfogtak.
Felelős szerkesztő és kiadó lapulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
MATTONI ERSZÉBET SÓSFÜRDŐJE Gyógyhely Budapest (Budán.) Idény május 1-től Szeptember 30-ig. A gyógyhely forrásai ajánlhatók: a belek bántalmánál, a hasi és általános vérbőségénél, májbajoknál, aranyernél, tulságos elhízásnál, közsénynél és női bajoknál. Rendelő orvos dr. BRUCK J. (vigadó-tér 1. sz.) Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő, pontos közlekedés a társasokosikon, reggeli 5 órától kezdve. Állomási hely. Ferencz-József-tér, a régi Lloyd-épület közelében. Tulajdonos: Mattoni Henrik.
Schwarz Satin mevelleux (ganz Seide) fl. 1.15 per Meter bis fl. 6.45 (in 16 verschiedenen Qualitäten) versendet in einzelnen Roben und ganzen Stücken zollfrei in's Haus das Seidenfabrik Depot von G. Henneberg (k. und k. Hoflieferant), Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

HIRDETMÉNY.

STEIER JÓZSEF közadós esődtömegét képező 7352 ft 99 krra becsült rőfös áruknak a béli felszerelésnek egy tömegben készpénzfizetés mellett és zárt ajánlat utján eladását rendelte el a csődválasztmány.

A hirdetményielő első ízben kitűzött határidőben benyújtott ajánlatok kellő eredményt nem biztosítván, az évi Junius 7-én kelt választmányi határozat folytán, a venni szándékozók ismételt felhívom tehát, hogy zárt ajánlataikat, a leltári becsérték 10 százaléka vagyis 7352 ft-nek bántapénzt készpénzben letétele mellett, választmányi elnök dr. Holländer Dező ügyvéd úrnál (Széchenyi-utca 1770 sz. a.) folyó 1886-ik év Junius 17-ik napjának délutáni 5 órájáig nyújtsák be.

A csődválasztmány az áruk minősége és mennyiségeért nem szavatol, venni szándékozók különben úgy a csődletartó nála (Vár-utca 774 sz. a.) mint közbejöttömmel a börtben az árukat, ünnepnapok kivételével a kitűzött napig délután 2-3 óra közt megtekinthetik.

A választmány az ajánlat el vagy el nem fogadása iránti jogot magának tartja fen, az ajánlattevő a csődbírság helyeslő tudomásul vételéig felelősen kötelezettségben marad, s 5900 ft már megajánlott vételáron alóli ajánlat tekintetbe nem vétetik; s a záradék után beadandó ajánlatok vagy utóajánlatok el nem fogadhatók.

Ajánlattevő, ha ajánlata elfogadatik, köte és a csődbírság esetleg csődbírság tudomásul vételére felőli értesítéstől számított 48 óra alatt az egész árakat készpénzben kifizetni; ugyancsak ettől számított 8 nap alatt a megvett árukat és felszerelést — a kötelezettségek bármelyikének nem teljesítése esetén bántapénzt a tömeg javára elvesztése terhe alatt elhordatni tartozik.

Kelt Debreczenben, 1886. Junius 7-én.

Gyűgyey József m. k.
tömeggondnok.

77.

406. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőzmalom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költégmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENEN

ingyen zsákkal.

	100 krr
AB. Asztali dara nagyszemű	17.20
C. Szinte középszerű	16.20
O. Királyliszt	16.20
1. Lángliszt	16.—
2. Montliszt	15.60
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	15.—
4. " 2-od rendű	14.40
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	13.60
6. szinte 2-od	13.—
7. Közép kenyérlisz 1-ső	12.40
8. " 2-od	11.80
8 1/2 Barna " 1-ső	10.60
8 3/4 " 2-od. á 70 kgr.	8.40
9. Lángliszt " á 70 kgr.	6.60
10. Veres liszt " á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50	4.40
" " " " " " " "	4.—
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	4.—
" " " " " " " "	3.60

Simán örlött búzaliszt zsákkal 75 kgr. 8.60
Ugyanaz " " nélkül 8.20

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krral drágább.

Debreczen, 1886. május 21.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább.

A LEGJOBB
cigaretta-papír

a valódi

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Cawley és Henry-től Párisban

Utánzásoktól mindenki óvatik.

Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegyészeti tanár urak által legjobban ajánlatik, és pedig kitűnő minőségű, határozott tisztasága miatt, és mert azok semmi nemű egészségre ártalmas kellemetlen hozzáadva.

17, rue Béranger, à Paris

Üzlethelyiség változás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, a szent Főter Biedermann-ház alatt lévő

NŐI DIVAT, KÉZMŰ ÉS RÖVIDÁRU ÜZLETET

az ifj. BALOGH IMRE ur által birt helyiségbe SESZTINA LAJOS ur vaskereskedésével szembe teszem át.

Ez alkalomból kifolyólag a rak áron lévő összes árukat u. m.

tavaszi és nyári szövetek, színes és fekete ternók,

nap és esernyők, futó szőnyegek, csipkefüggönyök, rövidárakat, stb.

a beszerzési áron árusítom el.

A midőn a mélyen tisztelt közönség figyelmét fő hívom e ritka alkalomra: rendkívül olcsón jó árut beszerezhetni — ajánlom magamat

mély tisztelettel

Kiss Lajos

Pünkösdre megbízhat 6 férfi- és nőcselédnek, megrendelés után azonnal közvetítettnek.

Schwartz Márton

legújabb berendezett közvetítő és tudakozó intézetében Piacz-utca Simonffy ház a városházzal szemben.

Közvetítettik mindenemű ingó és ingatlan vagyonnak, házak, birtokok vevése, eladása és bérbeadása.

Elhelyeztetnek jó bizonyítványokkal ellátott kereskedősegedek, műkertészek és gazdasági tiszték.

Helyi és vidéki részvények mindenemű sorsjegyek eladatnak és megvétetnek. — Ezeken kívül mindkét nembeli jó bizonyítványokkal ellátott cselédek megrendelhetők és elhelyeztetnek.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENEN SZÉCHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindenemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ievk hivatalos nyomtatványok.

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Videki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Videki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerkesztőség és
Széchenyi-utca SIMON
ur kereskedésére

HIRDETMÉNY

ajánlatot pénzek és a ki
valamint a lap szelle
minlon közlemény

bármennyire levelek és
fogadtatnak

XIII. évf.

A Janszki-ügy
a király s a
zötti e

A „Correspo

A Janszky ü
és legfőbb hadur
nyos fölfogásának
niszterelők nézetek
kozásával, valami
akarattalvilágításá
zásával végbe-feje

A magya
ezen akara
ség nélkül
nagyszerűen nyilván
Kalmán miniszter
Gábor és Szalay
gos képviselők int
lasztát a magyar
pártja tudomásul
gaéva tette, hogy
lentőséggel bír m
azár pedig pártját
nyilatkozat, mert
országban mindeu
nik, az egész nem
nitasa gyanánt te

A bécsi sajtó
kiserleteivel szem
jeszteti e fölfogás
határozottan hang
kell, hogy azon s
zött csúrs-csavar
tással bármit vá
csekélyebb részbe
ny nem lehet, m
kinek lovagias érz
rete az ép oly
szerető magyar
évben létrejött
egyes napon azt
Magyarország kor
hadsereg legfőbb
szabad alkotmán
sebb öre és le
Európaszerte telje

„Debreczeni

Egy szín

Irta: Szék

(Fo

A fentebb el
ték meg hazánkban
Közülök csup
negyven éven át, k
közönségnek. Ma n
él Diós-Győrött. M
különösen szende s
idejében. Az ope
Abaujmegye által
erős lábon állott.
dött Csabai első ne
tisztá oboa-hanggal
mellett szép és jó
hunyt. Porait a he
lékkő je öli.

Azon időben
vigjáték- és dráma
sze volt hazánkban
nevük a feledés
tessék.

Lehetne meg
vagy „német” Var
„borzas” Farkasról
vig s élezes színés
gavallérokat igen

Ha valamely
három nap lefolyta
ömerte és minden
tréfiért általában
Fő gyengéje volt, h
megismerkedett, h
tréfából és nyálant
hogy mire észreve
lábas tartalmát.